

Zmes.

XXXVI.

Ma foi! „Oh, kako je bilo lepo; sam presvetli škof so nam dali blagoslov“! — Uj, kako je bilo lepo na 1. občnem zboru „Slomškove Zveze“ dne 29. in 30. decembra! In zaropotalo je po dvorani, ko je pokleknila vsa častita družba, namreč 25 učiteljev, nekaj učiteljic, nekaj žena in dosti kuharic, da se razlije blagoslov čez nje. In vstali so . . . sladko-ginjeni!*) Celo vladnemu zastopniku se je čudno zdelo, ker še na nobenem društvenem zborovanju ni dobil blagoslova, bratovščine pa so itak samo za parado.

Precej nadut mora biti človek trdeč, da je bil to dan zmagoslavja za njih mlado organizacijo, kajti 2 leti so bobnali, rovali in agitovali na vse kriplje ter spravili tako peščico zaslepljenec in častihlepnežev iz vse Slovenije skupaj, kakor ima vsako okrajno učit. društvo pri svojih mesečnih sestankih udeležencev. In to so baje pravi narodnjaki po besedah dr. Žlindre, ki je emfatično klical: „Oni so narodni, one so narodne v vzvišenem pomenu besede, oni pa, ki hočejo pozitivno krščanstvo vreči iz šole, so sovražniki in izdajice svojega naroda. On ostane pri nekdanji svoji trditvi, da tista šola, katero je narodu dal liberalizem, je in ostane prokletstvo za narod“. — Ali se ne pravi to, pojme na glavo postavljati? Dr. Žlindra, tu Vas je zapustil sv. Duh!

In kdo so bili navzoči učitelji Slomškarji? Primorska je poslala glavo goriške podružnice, Čenčiča iz Kojškega, devico vseh devic, gospico Minko Holzinger pl. Weidlich, katero ima na vrvi dr. Dreje. Čudotvorna Kranjska je poslala „Ober“-Slomškarja Jakliča z njegovimi trabanti, Vogelnika, glavarja idrijske podružnice z Novakom in drugimi ljubčki, Čenčiča iz Kamnika, za Okorna se ne ve gotovo. Zelena Štajerska je poslala sitnega Jurkoviča iz Šmarij, pobožnega Tomažiča iz Tinj, neznanega Vaudo iz dobroznanega Veržerja (à la Abderiti) in slavohlepnega A. Kosi-ja iz Središča (ein Mädchen für Alles) ter sestrici Stupei od sv. Marka pri Ptuj. Drugi udeležniki so „minderwertig“. — Hvala Bogu, da „Zavezi“ odpadejo taki obskurni elementi v smetišnico!

Najbolj samozavestno, rekel bi v moških hlačah, nastopala je A. Stupca, ki je v svoji že pretekli mladosti bila čedna punca in zelo posvetno mislila in čutila. Dobro je, da začne pokoro delati, saj je slovesno povdarjala, da Slomškaric ni nič sram „starega devičarstva!“ (že vemo, zakaj!)

Ne pečali bi se s takimi terejalkami, ki so naj srečnejše v obližju žegnanih teles, ker je tam vsak greh eo ipso izključen, ali Stupca je nastopila pot javnosti ter se ima tudi sodbi javnosti podvreči. Stupca ima zdaj najnujnejše opravke, da obdelava znane jej učiteljice in jih kani spremeniti v „Slomškarice“. Ko se nabere dovolj oseb za odbor, ustanovi s prijaznim sodelovanjem Kosi-ja, Primožiča, Vaude, Jurkoviča Slomškovo podružnico za Štajersko. Kosi si je že napravil prosto pot, izstopivši iz „ormoškega učiteljskega društva“, ker mu izid odborove volitve ni ugajal. Pri Slomškovi podružnici bode raznih častnih služeb na razpolago.

*) Škoda, da jih ni Hofamateur fotograf Jurkovič fotografiral v večem spomin!

Tovariši! pazite skrbno na omenjena rovanja in ponujite zlasti učiteljice. Stupca bi naj rajše sebe pripravljala na skušnjo za meščanske šole, katera se jej ni posrečila, kajti sicer je imela dopust za eno leto popolnoma zaman. Kot spremljevalka Stupce se je kazala neka Dostal iz Ptujске gore, ki vedno neki „Machtniks“ (Mahnič?) — pete liže. — Klanjam se!

„Gorica“ in „Primorski list“ prinašata neke „Utrinke“ o minolih volitvah, kjer po stari navadi lažejo in napadajo učiteljstvo. Bog daj noreem pamet!

Žal nam je, da se moramo baviti tudi z Lapajnetovo „Zadrugo“. Da ostanemo nepristranski, čujte! kaj piše o tem „Slovenski List“: „Lapajnetova „Zadruga“ daje g. deželnemu poslancu Jakliču v listnici te-le nanke: Zakaj bi, g. Jaklič, ne spoštovali nekoliko učiteljev prvakov v Ljubljani, ki so slovensko učiteljstvo tako lepo organizovali in ki tako lepo vodijo svoje sobrate?! Prizanesite jim, ako duhovščini včasih nekaj krivice delajo! Potem bodo slovenski učitelji prvaki tudi Vas, ki ste odlični pisatelj in gospodarski organizator, po vrednosti cenili. Radi pripoznamo, da so slovenski učitelji (n. pr. „Tovariš“, ki je dejal Slomškovo glavo raz svoj list med staro šaro) sami krivi, ko so šli v svoji liberalnosti predaleč, da ste vi s svojo klerikalno šolsko politiko na dan prišli. — Predaleč so prišli slovenski liberalci z zasmehovanjem duhovščine in prvih cerkvenih glav, preveč so zabredli slovenski klerikalci, ko so s silnim svojim sovraštvom do odličnih rodoljubov v liberalnem taboru toliko celemu narodu škodovali. Spoštujmo duhovščino, od katere imamo vse moralno moč! Cenimo pa tudi nekoliko svobodnejšo inteligenco, ki nam daje srčnost v javnem nastopu. Čislajmo predvsem pa one rodoljube, (to je g. Lapajne sam), najsi bodo liberalci ali klerikalci, kateri so si ohranili srce do vseh Slovencev, in kateri žele mir in spravo malemu slovenskemu narodu! „Dihur“ pravi: „To je tista vodena limonada, katere smo navajeni iz „Edinosti“! G. Lapajne, ki pravi, da ni ne klerikalec ne liberalcec, pa vendar rad v kako župnišče pogleda, bi menda rad v kalnem ribaril in prišel do kakega mandata. Da njegova srednja stranka strahovito narašča, naj si vzame sam zase nauk iz zadnjih deželnozbornih volitev, ko je med dvema stoloma tako sijajno obsedel! Mi na Kranjskem smo na jasnem: Ali z nami, ali proti nam z liberalci!“

Konec dopisa ni „Dihurju“ všeč, ki se glasi: „Da bi pa še Vi, g. Jaklič, našemu ubogemu narodu pripomogli do miru in sprave, izročite uredništvo „Sl. kateheta“ kakšnemu katehetu, ki naj se poteguje za versko vzgojo. Posvetnih učiteljev naloga pa ni, delati samo za versko vzgojo!“ Dobro!

Ravnatelj Lapajne svari pred kako srednjo stranko od strani učiteljev. Kaj li hočete potem takem, pišoč: „Slovenski učitelji so se od nekdanj držali prave politike slovenske, samo v zadnjem času so glede takta pravo pot zgrešili, ko so se z brezobzirnostjo podali predaleč na polzko pot prenapete strankarske politike. Glavni organ slovenskega učiteljstva se mora nekoliko rahlejšje in bolj možgato (čujte!) uredovati, pa bode ostal nasprotni list edino le organ za slovenske katehete.“

Za kupico limonade prosi

Rešetar.